

LBRIS

We know
books

Nyikó Anetta

A KALITKÁBA ZÁRT
VÉGTELEN

tortoma
KÖNYVKIADÓ

Barót, 2023

Minden jog fenntartva.

A kiadvány bármely részének másolása, sokszorosítása vagy fordítása, illetve adatfeldolgozó rendszerben való tárolása vagy megjelenítése a szerző és a kiadóhivatal írásos jóváhagyásával lehetséges.

Szerkesztette: Kun-Gazda Kinga Viola

Korrektúra: Kósa Erika

A borítót tervezte: Domokos Zsolt

Tördelés: Lukács László

Tortoma Kiadó ©

Nyikó Anetta ©

Kun-Gazda Kinga Viola ©

Tortoma Könyvkiadó, Barót

Alapítva 2006-ban.

A Tortoma Kiadó az 1795-ben alakult

Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja.

www.tortoma.ro, www.tortoma.hu

Tel.: 004 0745 163 415, 004 0367 109 167

e-mail: tortomakiado@gmail.com

Felelős kiadó: Demeter László, a kiadó igazgatója

A Tortoma Kiadó és Könyvkereskedés webáruháza:

www.erdelyikonv.hu

Minden könyv Erdélyről!

Minden könyv Erdélyből!

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

NYIKÓ, ANETTA

A kalitkába zárt végtelen / Nyikó Anetta. - Baraolt :

Tortoma, 2023

ISBN 978-606-9716-60-1

929

821.511.141

Tartalom

Előszó.....	7
<i>Kínzókamra, avagy gyerekkori emlékeim</i>	11
<i>Kényszerszundipor</i>	13
<i>A halál csókja</i>	17
<i>2200 tűszúrás</i>	23
<i>Vágybicikli</i>	27
<i>Rekurzió</i>	31
<i>Elvonási tünetek</i>	37
<i>Lélekkavalkád</i>	39
<i>Én és én, meg a miért</i>	47
<i>Istentelenül?</i>	51
<i>Tükörkép</i>	57
<i>Napraforgó</i>	63
<i>Súlypont</i>	65
<i>Boldogságpercek</i>	69
<i>Felszállópálya</i>	73
<i>BeChuck</i>	81
<i>Crowd surfing</i>	85
<i>Cölöpök</i>	89
<i>Színfoltok</i>	93

<i>A szív húrjai</i>	99
<i>Útvesztő</i>	103
<i>Teszt</i>	109
<i>Önkéntes kínzókamra</i>	119
<i>A túlélő</i>	123
<i>Utószó</i>	129
<i>Köszönetnyilvánítás</i>	131

Előszó

Ha egy embert megkérdezzük arról, hogy melyek voltak életében a legboldogabb pillanatok, a gyereke születése szinte biztosan ott lesz az elsők közt a listán. Egy fájdalommal szőtt, mégis örömteli pillanat, amikor az addigi teljes életünk a feje tetejére áll, és a végeredmény egy új élet új lehetőségekkkel, saját döntésekkkel, saját akaratával és egyedi lelkvilággal. Ugyanakkor mérhetetlen felelősség, hogy irányítsuk, jó úton tartsuk ezt az új életet, amelyet Isten ránk bízott megőrzésre, tanításra, úgy is mondhatnánk, hogy kiképzésre.

Mekkora megtiszteltetés is lehet az, amikor egy csöppség, egy apró lélek a szülők gondjaira lesz bízva! Micsoda megtiszteltetés az Istentől, hogy méltónak tartja őket a szülői, nevelői feladatra. És mekkora ajándék, hogy a szeretetük, szerelmük gyümölcseként egy új élet fakad! Egy élet, melyről nem tudnak semmit. Egy élet, amely új kihívások elé állít. Egy élet, amely számtalan meglepetést tartogat.

Az én életem is ilyen elvárások mentén formálódott édesanyám pocakjában. Vártak engem, mint egy csodát, mint egy testvért. Vártak engem, mint új kihívást. Kíváncsisággal találgatták, hogy majd milyen színű lesz a szemem. Vajon hangosabban fogok sírni, mint a testvérem? Vajon én is pont olyan szőke leszek? És vajon én majd hamarabb lábra fogok állni, mint ő? Hamarabb kimondom azt, hogy „anya”? Vagy talán az „apa” lesz az első szavam?

Minden úgy alakult '95 januárjában, ahogy a nagykönyvben meg van írva. Aztán beindult a szülés – pontosan úgy, ahogy a nagykönyv írja. Aztán a történet további részéből többé semmi nem volt benne a nagykönyvben.

Kényszerszundipor

Soha nem vártam el túl sokat az élettől. Mindig csak annyit akartam, ami az adott helyzetben a legjobb. Például felébredni az elkövetkező műtétből. Meg amúgy is... ki mire gondol a műtőasztal reflektorfénye alatt? ...én mesét hallgattam. Emlékszem az altatóorvos lágy, megnyugtató hangjára, amint mesélte: „... és akkor a kis kecszegida vígan ugrándozott le a sziklák széléről, mert újra találkozhatott malacka barátjával...”, a végére nem emlékszem. Csipogó gépek vettek körül, kábelek tömkelege volt rám csatolva, az orvosom aggodó, mégis komoly és határozott arccal vette fel műtőruháját, az asszisztens helyezgette a különböző méretű szikéket és ollókat. „A kis kecszegida énekelni kezdett...”, aztán aúúú. Hatalmas tű mélyedt nagyon halovány vénámba. Megkaptam az altatóadagomat. S aztán higgyem el, hogy minden jó lesz, miután felébredek. „...a kis kecszegida már pillangót is fogott! Majd az anyukája parancsára fürdés után gyorsan elaludt.” Persze őt nem ütötték ki méteres tüvel beadott kényszerszundiporral. Igen, ilyen és ehhez hasonló megnevezésekkel próbáltam annak idején elviselhetőbbé, barátságosabbá és hétköznapiabbá tenni azokat a dolgokat, amelyek másnak teljesen idegennek hatottak, nekem viszont mindennapjaim részei voltak.

Következő emlékem csak hangokból állt, és iszonyat nehéz súlyok nyomták a lábaimat az ágy puha matracába. Megpróbáltam kinyitni a szemem, de mázsás súly volt mindkét szemhéjamon. Amikor végre sikerült kikukucsálnom parancsszóra alig reagáló szemhéjaim alól, semmit nem láttam. Sötét volt. A fehér takarót ismertem fel először. Majd édesanyámat, amint elszundikált az ágyam mellett levő rozoga

széken. Már lepörgött az agyamban, hogy széthullik alatta a szék, és a földre huppan... Aztán visszacsuktam a szemem. Nem tudtam sokáig kinézni a fejemből, még mindig nem engedelmeskedett egyik szemhéjam sem. Mivel nem láttam semmit, hallgatózni kezdtem: píp, píp, píp... Egyenletes sípolásokat hallottam. Nem gondoltam, hogy a szívem ilyen élesen tud dobogni. Mindig, amikor szívhangot hallottam, lágy, megnyugtató „dudupp, dudupp, dudupp” hang volt, nem ilyen éles, fülsiketítő vinnyogás. Zavart. Nagyon idegesített. Hogy eltereljem gondolataimat az idegesítő sípszóról, gondoltam, megmozdítom a lábam. Megpróbáltam, és őrjítő fájdalom hasított belém. A lábamon keresztül, a hátamon, fel a fejemig. Ordítani tudtam volna, de kiszáradt számat kinyitni se tudtam. Akkor jöttem rá, hogy egy újabb műtétből ébredek, újra megvágták a lábam, hogy majd újra kelljen tanulnom járni ahhoz, hogy újra ne legyen semmi haladás az állapotomat illetően. Lassan már kezdtem unni ezeket a folyamatos műtéteket. Minden műtét egy új remény kellett volna legyen, holott én nem éreztem semmi ilyesmit. Mindegyik csak egy újabb szenvedés, egy újabb évnyi fájdalom, egy újabb műtét a sok közül. Abban a pillanatban nem érdekelt semmi és senki, és csak egy nyugodt percet akartam magamnak, amikor nem háborgatnak lázmérős nővérkéék, nyikorgó szekerű gipszelőorvosok és vizitre járó fehér köpenyes doktor bácsik, akik nem is engem keresnek a kórteremben, hanem a lábamat, mert milyen nagy szám olyan beteg lábat tanulmányozni, amit még nem is találtak fel. Nem találtak fel, szóval nem is létezik... De létezett. Ott voltam, élve és elevenen. Csak most épp a kényszerszundipor utóhatása alatt. És újra kinyitottam a szemem. Már jobban ment, mint korábban. A lábaimat békén hagytam, tudtam, hogy felesleges önmagamot kínozni a fájdalommal, amit hamarosan anélkül is megkapok. Pillantottam párat, hogy jobban láthassam, mi vesz körül: kábelek mindenfelé, gépezetek, édesanyám még mindig ott szundított a rozoga széken, hallani lehetett a lélegzetvételét. Aztán észrevettem, hogy nem ketten vagyunk. Volt

valaki a szomszéd ágyban. Aludt. Mai napig sem tudom, hogy ki volt, és mi baja volt. Valószínűleg ő is kényszerszundiporral volt belőve. Miután mindent szemügyre vettem, nem volt, amit nézzek a távolban, ezért elkezdtem követni a különböző kábeleket, hogy melyik hová vezet. Az első kábel egy, az ágyam mellett álló állvány egyik zsákocskájában végződött. Vér volt a zsákocskában. Nem elég a kényszerszundipor, még művért is folytatnak belém. Lassan teljesen mű leszek. Csepp, csepp. A vér mellett egy másik kis zacskóból, egy másik kábelen keresztül átlátszó antibiotikum csepegett „belém”. Infúzió... ki tudja, már hányadik adag infúziót kapom az életemben... Senki... Csak a Jóisten. Ő biztosan listát készít a műtéteimről, a beadott infúziók számából és az elkészült gondolataimból, amíg én ébredezek a műtéteim után. Meguntam, hogy a kábeleket kövessem. Megnyomtam a hátam, szomjas voltam, és friss levegőt szerettem volna szívni, mert már idegesített a kórházi fertőtlenítő büze. Zavart a csipogó hang, és még az orrom is viszketni kezdett. Meg akartam vakarni, amikor rájöttem, hogy a kábelek odakötik a karjaimat az ágyhoz. Azonban, amint megmozdítottam a kezem, hirtelen a csipogó hang megszűnt, és folyamatos, éles sípszó törte meg a csendet. Igen, az, ami a filmekben – és nem csak – a véget jelenti. Én nem tudtam, hogy miről van szó, azt hittem, a szomszéd ágyban fekvő beteg monitorján simult ki a neonzöld csík. Aztán édesanyám, mint az ágyúból kilőtt kölyökmacska, felugrott a rozoga székről, és örülten szaladt ki nővérek után kiabálva. Azt hitte, hogy megszűnt a szívem dobogni. Akartam ordítani neki, hogy ne félj, ébren vagyok, itt vagyok, de nem jött ki hang a számon. Akartam jelezni valahogy, láttam a könnyeket a szemében, amelyek hirtelen buggyantak ki, amikor még azt sem tudta, hogy mi van, és mi niñcs, de nem tudtam sehogy tudtára adni, hogy élek, és ne féljen. Aztán nagyon sok nővér szaladt be, édesanyám is beszaladt, és akkor tudatosult bennem is, hogy tényleg az én életjeleim adták a haláljelet. Soha életemben nem felejttem el édesanyámnak azt az arcát. Az egész

élete nehézségeit ki lehetett olvasni a szeméből. Az a sokk, hogy egészséges kisbaba helyett engem kaptak, számtalan problémával együtt, az elmúlt tíz év műtéttel elhalmozott nyarai, a szemhúnyásnyi nyugalmat sem engedő, mellettem virrasztott éjszakák... minden ott volt abban a két barna szempárban. Ő is nézett engem. A szemembe bámult, de még mindig nem ért el a tudatáig, hogy élek, és épp ott pillogtatok az ő szemébe. Nagyon megijedt. Aztán a nővérek visszahelyezték az ujjamra a digitális vérnyomásmérőt...

A halál csókja

Újabb műtét. Ez most más, mint a többi. Kivételesen nem a térdeim szabdalását folytatják, hanem új barázdát vágnak a bal csípőmbé. Csípőficamot diagnosztizáltak nálam az elmúlt hetekben, hát ezt is meg kell műteni, mint minden egyebet... Szokványos módon feküdtem a kés alá. Minden ugyanúgy ment, mint eddig: bejelentették, hogy újabb műtétem lesz nyáron, elfogadtam, hogy ismét újra kell tanuljak járni. A műtét előtt pár nappal belázasodtam, majd helyrejöttem, végül befeküdtem, és türelmetlenül vártam a műtéti előkészületeket. Hosszan bögttem a vérvételt, aztán rutinosan félmeztelenül felfeküdtem a jéghideg röntgenasztalra. A röntgenorvos régi, megszokott viccein mosolyogtam egyet, miközben egyedül hagyott egy sötét szobában, hogy lefilmezzenek belülről. Katt, majd kerregés, és le is szállhattam az asztalról. Nem minden alkalommal ment ez ilyen egyszerűen. Néha nem sikerültek a felvételek, néha elmozdultam közben, és akkor kezdődött minden előlről, és újra eljátszottuk ugyanazt a folyamatot. Untam már az egészet, mégis újra és újra végig kellett csinálni. Annak ellenére, hogy untam, ez mégis más volt. Más betűk voltak az orvosom homlokára írva. Valahogy jobban aggódott, és nyomottabb volt, mint eddig bármikor. Minden műtétem előtt bejött hozzám, és elmagyarázta az én laikus nyelvezetemen, hogy mi fog történni, mialatt én a műtőasztalon fekszem. Mindig elmutogatta a lábaimon, hogy itt és itt fogunk felválni, itt és itt van egy izom, amit átkötünk ide meg ide, és mindig megmondta, hogy körülbelül mennyi időt fog ez tartani. Most azonban ez hiányzott. Vártam az ősz szakállút, hogy elmesélje nyugodt, dörmögős hangján, és végigvezesse szakértő

kezét a lábamon, mondva, hogy itt lesz felvágva... de nem jött. És ez megijesztett. Nem tudtam, mire számítsak. Utolsó pillanatban észébe jutott, hogy elfelejtett nekem beszámolni a terveiről, majd nagy gyorsan rövid ismertetőt tartott, hogy a csípőmön fog végigszaladni a szike, és hogy csavarokat meg kis fémdarabokat tesznek a csípőmbe, hogy rögzíthessék. Aztán ennyi. Semmi több. Ez a műtét reggelén volt. Félttem. Aztán bevittek a műtőbe. Ugyanúgy ment minden, mint eddig bármikor, csak már nem a kecskegida-mesés altatóorvos volt, hanem más. A kecskegida néni elment a kórháztól, ezt az újat meg nem szerettem. Nem mesélt nekem, csak szótlánul kötötte rám a „csatlakozókat”, és végezte a dolgát. Ez idegen volt nekem, és félelmet keltett minden porcikámban. Mondjon bármit, csak ne hallgasson! Kikészülök a csendtől.

Annak ellenére, hogy minden szokványos volt, nem éreztem magam biztonságban. Lehet, hogy az új altatóorvos miatt, de nem voltam jól. Még a műtői reflektorfény is zavart. Szúrta a szemem mind az öt égő több millió LED-je, pedig már akkor is szerettem az erős fényt, a reflektorfényt. Aztán már nem volt több időm gondolkodni. Elaludtam. Még homályosan emlékszem egy hatalmas szűrésra a derekamban, de nem tudtam, hogy álmodom, vagy tényleg igaz.

Hét és fél órát töltöttem a műtőben. Életem leghosszabb műtété volt. Fél kilenctől négy óráig. Édesanyám mindvégig az ajtó előtt kuporgott egy keskeny kis fapadon imádkozva, hogy minden gördülékenyen és problémamentesen menjen. De nem így lett. Műtét közben túl sok vért veszítettem.

Amikor felébredtem az altatásból, nagyon ki volt száradva a szám. Vizet kértem erőtlen, gyenge hangon. Tudtam, hogy édesanyám úgymint meghallja, bárhogya is kérem, de ő nem volt ott. Egy könnycsepp gördült le a halántékomon, és belefolyt a fülembé. Végigcsiklított az arcom, de nem tudtam letörölni. Nem volt erőm, hogy letöröljem. Annyi erőm sem volt, hogy megmozdítsam a kezem. A szemem is csak néhány másodpercig tudtam nyitva

tartani. Iszonyatos fáradtságot éreztem, mintha kicsavart volna egy mosógép. Semmi nem voltam abban a pillanatban. Egy elfolyó meleg tehénürüléknek éreztem magam, aki semmire sem lesz képes, és még az arrajárókat is akadályozza. A pesszimista gondolataim közepette csak édesanyámat akartam. Azt akartam, hogy ott legyen mellettem, fogja a kezem, és megnyugtasson. Senki sem volt képes soha olyan nyugalmat adni nekem, mint ő. És ő akkor nem volt ott. Hol van? Hová tudott elmenni olyankor, amikor én itt fekszem erőtlenül, kimosva, összevissza szabva és félholtan? Hogy mer itt hagyni ilyen állapotban egyedül? Hihetetlen düh fogott el. Már reszkettem a dühtől, és újra patakzani kezdtek a könnyeim, nem tudtam szólni, mert baromi száraz volt a szám, de üvölthetnék lett úrrá rajtam. Aztán éreztem, ahogy valami nedves ér a számhoz. Majd lassan, finom érintésekkel tovább tapogatja valaki valami nedves izével a szám. Szomjúságom csökkent egy keveset, kinyitottam a szemem, és az egyik néném állt mellettem, nedves törülközővel törölte meg a szám, majd a verejtékező homlokom, és a könnyeimet is letörölgette. Amint észrevette, hogy kinyitottam a szemem, annyit suttogott, hogy „jön anya mindjárt”. Pár percen belül a nedves törölgetés hatására jobban lettem. Ki tudtam nyitni a szemem minden nagyobb megerőltetés nélkül, és már beszélőképesnek is éreztem magam. Néném minden kívánságomat leste, és folyamatosan kérdezte, hogy jól fekszem-e, szomjas vagyok-e, de én csak anyut vártam. Nem kellett semmi, és nem volt szükségem semmire. Többé már a néném vizes borogatása sem esett jól. Csak édesanyámat akartam magam mellé, és senki mást, csak az ő kezeit szerettem volna a homlokomon érezni, és csak az ő kezét a kezem alatt. Ne akarjon nekem senki más semmit csinálni, és mindenki kerülje el az ágyamat legalább tíz méter távolságban. Keresgélő tekintetemre néném válaszolt: kiküldtem édesanyádat enni, mert mióta megműtötték, nem evett semmit. Meglepődtem. „Mióta megműtötték?” Rekedtes, elhaló hangon, nyöszörögve kérdeztem: az mikor volt?

Néném felelt: két napja. Tehát két napja folyamatosan alszok. Két napja édesanyám ott virraszt mellett, és el sem mozdul az ágyam mellől. Gondolom, néném megsokallta, és elküldte édesanyámat, hogy egyen legalább valamit. Jól tette. Hirtelen nagyon hálás voltam neki, amiért felszabadította egy kis időre őt a vesztégaról. Most már nyugodtabban hunytam vissza a szemem. Nem felejtett el, nem hagyott ott. Csak enni ment ki pár pillanatra.

Amikor felébredtem, már nem voltam annyira beszámíthatatlan és instabil sem érzelmileg, sem fizikailag. Éreztem, hogy kiment az altató hatása. A lábam is egyre jobban igyekezett emlékeztetni arra, hogy épp megműtöttek. A műtét után felébredve mindig azzal próbálkoztam, hogy megmozgatom egy kicsit a lábujjaimat. Ha azok mozognak, akkor minden rendben van. Most is megpróbáltam, minek következtében határozottan megéreztem a műtetem helyét. Belehasított a fájdalom a csípőmbe, majd még nagyon sok ideig ott maradt. Jajgatásra nincs idő, összeszorítottam a fogaimat, mély levegőt vettem, majd eltereltem a gondolataimat is a fájdalomról. Attól függetlenül még ott volt, még éreztem, és még mindig égetett ott mélyen legbelül. Csak nem engedtem, hogy felülkerekedjen, és uralkodjon rajtam. Édesanyám észrevette, hogy felébredtem, ágyam mellé kuperodott, és végre megfogta a kezem. Megpuszilta a homlokom, kitörölte a könnycseppeket a szememből, és újra megpuszult. A világ legjobb érzése volt. Amikor ránéztem, az ő szemében is könnycseppek csillogtak. Örömkönnye. Örült, hogy újra foghatja a kezem és csókolhatja a homlokom. Nem tudtam, hogy miért ez a nagy felhajtás. Nem szokott ő sírni, amikor felébredek. De most sírt. Később, pár óra múlva, amikor már egy másik szobában feküdtem, akkor mondta el, hogy életem legnehezebb műtétjén vagyok túl, és kis híján nem ébredtem fel az altatásból. A műtét hossza és bonyolultsága miatt rengeteg vért veszítettem, és kétséges volt, hogy a szervezetem befogadja-e az idegen vért. Műtetem után két nappal

is folyamatosan kaptam a vért infúzióban. A túlzott vérvesztés miatt éreztem magam annyira gyengének.

Elkezdtem beszélgetni édesanyámmal. Minden érdekelt, ami a műtét óta történt. Anyukám elmondta, hogy bejárt az orvos, megnézett, és jónak látta az eddigi fejleményeket, megnyugtatót, hogy minden rendben van. Csak ekkor tűnt fel, hogy nincs gipsz a lábamon. Már megszoktam, hogy minden műtetem után legalább hat hétig gipszben kell sétáljak, de most nem volt gipszem. Már felcsillant a szemem: ha nincs gipsz, akkor valószínűleg hamarabb és könnyebben fogok tudni járni, azonban azt is megtudtam, hogy hat hétig egyáltalán nem szabad lábra állnom. Szóval ismét mozgásfogságban leszek. Édesanyám elmondta azt is, hogy délutánra édesapám és testvérem, Szerénke is bejön, mert szólt nekik, hogy felébredtem, és mindenképp látni akarnak e nagy műtét után. Ők is meg akartak bizonyosodni arról, hogy tényleg, hús-vér alakban itt maradtam velük. A beszélgetésünket egy nővér szakította félbe, aki megkért, hogy legyünk csendben, mert mások pihenni szeretnének. Körülnéztem, és csak akkor tűnt fel, hogy egy hatalmas teremben vagyok, melyben körbe-körbe mind ágyak vannak. Soha nem jártam ilyen teremben. Azt se tudtam, hol vagyok. De nem is érdekelt. Édesanyámra néztem, és az elég volt nekem akkor is, ha a világ végén lettem volna. Ekkor szólalt meg a telefon. Édesanyám kiment telefonálni. Én pedig, mint akinek egyéb dolga nincs – és mert nem is volt –, elmerültem a saját kis gondolataimban. Szinte elaludtam, amikor hirtelen nagy lárma és kiabálás vett körbe. Rengeteg fehér köpenyes nővér, mindenki futkorászott, mindenki kiabált, és hihetetlen sebességgel betoltak egy betegágyat a terembe. A terem másik végébe tolták, ahová én tisztán elláttam minden mozdulat nélkül. Tovább tartott ez a hatalmas felfordulás. Civil ruhás, zokogó és kétségbeesett duci szőke nő akart berontani a terembe, de két megtermett nővér lefogta, a magasba emelte, és kivitte